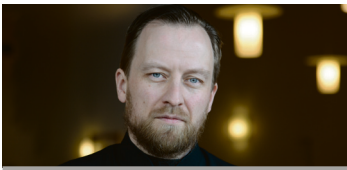

SYNSPUNKT

I sommer har vi reist rundt i landet for å besøke familie, slekt og venner. På rundreisen benyttet vi anledningen til å besøke flere gamle stavkirker og steinkirker. Kirker bygget av våre forfedre, de første kristne nordmenn.

Ortodokse vikinger

FADER THEODOR SVANE
prest i Den ortodokse kirke

Gamle kirker, og kanskje særlig stavkirker, er imponerende bygg som det er vanskelig å stige inn i uten å leve seg inn i våre forfedres gudsliv. Kirkene er ofte små, mye av den opprinnelige utsmykkingen er borte og benker ble satt inn etter reformasjonen. Likevel kan en få en fornemmelse av hvordan det kunne oppleves for de første kristne nordmenn å holde gudstjeneste der inne. I tidlig kristen tid steg en inn i himmelen når en krysset kirkens dørstokk. Fra glugger høyt oppe under taket strålte sollys ned i kirkerommet og lyste opp de fargerike bildene på veggene. Der utspant de bibelske fortellingene seg i bildeform, her var skapningene fra åpenbaringsens bok, engler, serafim og kjeruber, apostlene sammen med de hellige for Guds trone. Levende stearinlys, lukten av røkelse og røyken som danset i lyset fra oven minnet de tilstedeværende at de var kommet inn i et hellig bygg, Guds bolig på jord. Som Skriften forkynnte bygget og bildene Guds storgjerninger og hjalp tilbederne til å løfte hjertene sine til himmelen ledet av presten og korets malmfulle sang.

Dette er en kristendom som kanskje kan virke fremmed for moderne kristne nordmenn. For ortodokse kristne er dette derimot svært kjent. Ortodokse kristne føler seg simpelthen hjemme i gamle norske kirker og gjenkjenner sin tro i gammel norsk kristendom. De omfavner hellige Sunniva, Hallvard og Olav som sine egne helgener og følger den Kristus de tilbad

GJENKJENNELIG: Ortodokse kristne føler seg simpelthen hjemme i gamle norske kirker og gjenkjenner sin tro i gammel norsk kristendom, skriver Synspunkt-skribenten. Bildet viser Borgund stavkirke.
Foto: Kenneth Fjell Rasmussen

og gav sitt liv for. Det er ikke til å undres over fordi den kristendommen som kom til landet vårt og satte sine røtter her var ortodoks kristendom. Kristningen av Norge skjer nemlig før det store skismaet (svært forenklet sagt i år 1054) da vestlig kristendom skilte lag med østlig kristendom. På vikingenes tid var det kun en Kirke i øst og vest tross ulike tradisjoner, praksis og liturgi. Norske vikinger på vestlandet tilhørte samme kirken som kristne arabere i syriske Antiokia. Alle var i Den ortodokse kirkes øyne ortodokse kristne. Begrepet «ortodoks» er ikke en geografisk eller kulturell betegnelse. Orto-

doks betyr simpelthen sann og rett tro, og denne tro er uavhengig av geografi og kultur.

Det er en kjensgjerning at mye av kristen innflytelse og misjon kom fra vestlig (ortodoks) kristendom, hellige Sunniva et eksempel på det. Men forskermiljøene fremhever nå i økende grad østlig kristendoms betydning for kristningen av Norge. Misjonærer kom til Norden også fra øst, noe Dagen skrev om for en kort stund siden. Gardarike, dagens Ukraina og Russland, var på dette tidspunktet svært viktig politisk og økonomisk for Norge, og norske vikinger reiste østover for

å søke lykken der. Kongehusene hadde nær kontakt, og flesteparten av kristningskongene, for eksempel Olav Tryggvason og hellige Olav, tilbrakte betydelig tid i Gardarike. De tok med seg munke, prester og misjonærer tilbake til Norge. Østlig kristendom satte også tydelige spor i klemenskirken som ble reist her i landet (hellige Klemens er en østlig helgen) og så langt borte som på Island finnes det rester av en bysantinsk ikonostas. Disse relasjonene har dessverre blitt nedtonet på grunn av det siste århundrets spente politiske forhold mellom øst og vest. Men også fra dagens perspektiv er det paradoksalt at noen finner

ortodoks kristendom fremmed og eksotisk når Den ortodokse kirke er hovedreligion i to av våre tre naboland. I Sverige finnes det også flere ortodokse kristne enn katolikker.

Den ortodokse kirke hører hjemme på våre breddegrader og i landet vårt. Røttene våre er like lange og dype som kristendommens historie her. I dag er vi den 3. største minoritetskirken, og har i mange år vært det raskest voksende kristne kirkesamfunnet. Stadig flere nordmenn finner en levende og uforandret tro på Jesus Kristus, sine kristne røtter og et åndelig hjem her.

SAGT

Nå ser vi at nok en gang spiller det palestinske lederskapet seg selv utenfor med sin motstand mot enhver form for normalisering.

BENGT-OVE NORDGÅRD, STYRELEDER I MIFF, TIL NORGE IDAG

I et folkehelseperspektiv er det viktig at vi snakker om drikketryk blant studenter og hvordan det kan påvirke studenttilværelsen og livet videre.

HANNE BACKE-HANSEN, RÅDGIVER I BLÅ KORS, I VG

FN antar at svimlende 24 millioner barn og unge risikerer å droppe ut av skolen grunnet den økonomiske krisen utløst av pandemien.

KRISTINE S. SØDAL, GENERALSEKRETÆR I STRØMMESTIFTELSEN, TIL STAVANGER AFTENBLAD